

ABROB,
_____/ semnat /_____
„_03_”_august_ 2020
Mihail COTOROBAI
Avocatul Poporului (Ombudsman)

RAPORT PRIVIND VIZITA PREVENTIVĂ INSPECTORATUL DE POLIȚIE FLOREȘTI

23 iulie 2020

Raportul a fost elaborat de,
angajații Oficiului Avocatului Poporului,
Direcția prevenirea torturii:

- *Iurie DUBENCO, consultant superior, Direcția prevenirea torturii*
- *Aladin LOZAN, consultant, Direcția prevenirea torturii*
- *Diana MAZNIUC, analistă, Direcția prevenirea torturii*
- *Alexandru ZUBCO, șef direcție, Direcția prevenirea torturii*

A. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

În conformitate cu dispozițiile paragrafului 8 din Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului aprobat prin Legea nr.164/2015 și a art.24, al.2 din Legea cu privire la Avocatul Poporului nr.52/2014, la 23 iulie 2020 a fost efectuată o vizită preventivă la Inspectoratul de poliție FLOREȘTI (în continuare IP Florești).

Scopul vizitei: Monitorizarea situației persoanelor reținute și aflate în custodia poliției în contextul elaborării Raportului tematic al Avocatului Poporului privind situația persoanelor reținute și aflate în custodia poliției¹.

Ultima vizită:

3 mai 2018 (Oficiul Avocatului Poporului)

05 septembrie 2017 (Oficiul Avocatului Poporului)

februarie 2017 (Inspectoratul General al Poliției)

Standarde de monitorizare:

- 1) Rezoluția CES nr.663 C (XXIV) din 31/07/1957 privind Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților;
- 2) Recomandarea Comitetului de miniștri ai statelor membre, referitoare la Regulile penitenciare europene REC (2006)2;
- 3) Rezoluția ONU nr.43/173 din 09/12/1988 privind Principiile pentru protecția persoanelor aflate sub orice formă de detenție sau închisoare;
- 4) Rezoluția ONU A/RES/57/199 din 18/12/2002 privind Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.
- 5) Rezoluția ONU 40/33 din 29/11/1985 privind Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite cu privire la administrarea justiției pentru minori (Regulile de la Beijing);
- 6) Recomandarea Rec (2006)13 a Comitetului de Miniștri al statelor-membre privind detenția provizorie, condițiile în care are loc aceasta, precum și aplicarea garanțiilor împotriva abuzului;
- 7) Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO) (articolul 3), protocoalele la CEDO și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante din 1987, precum și rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) privind situația din Republica Moldova;
- 8) Codul de executare / Statutul Executării pedepsei de către condamnați.;
- 9) Legea cu privire la poliție.

NOTĂ: Aspectele relatate în Raportul de vizită descriu exclusiv situația din ziua monitorizării!

B. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

Inspectoratul de poliție Florești se află în orașul Florești, str. Mihai Eminescu 68. Instituția este condusă de comisarul-principal, DI Nicolae LEȘANU. Echipa a discutat cu ofițerul de serviciu desemnat în lipsa șefului-interimar, DI Valeriu POPOVICI și alți angajați ai IP.

IP Florești dispune de izolator de detenție provizorie, localizat în curtea IP la subsol.

¹ Această vizită de monitorizare a fost organizată în cadrul proiectului „Apărătorii împotriva torturii”, implementat de Oficiul Avocatului Poporului cu susținerea financiară a Uniunii Europene și Fundației Soros-Moldova.

Izolatorul de detenție provizorie al IP Florești este destinat pentru detenția persoanelor reținute pe un termen ce nu depășește 72 ore pentru adulți și 24 ore pentru minori.

În același bloc este amplasată o sală pentru ședințe și oficiile Secției urmărire penală a IP Florești. Ultima reparație cosmetică a fost efectuată în 2019.

Izolatorul dispune de 7 (șapte) celule, dintre care 5 (cinci) celule sunt funcționale și 2 (două) celule nefuncționale. La momentul vizitei în izolator nu era deținută nici o persoană.

Conform Dispoziției șefului IGP nr.34/16-569/2020 izolatorul de la IP Florești a fost desemnat pentru plasarea persoanelor reținute suspecte de COVID-19 din regiunea Nord a R. Moldova.

În raportul său tematic, Avocatul Poporului a reiterat îngrijorarea cu privire la desemnarea acestui izolator din motivele necorespunderii acestuia cu condițiile minime de detenție. Avocatul Poporului a recomandat IGP să-și revizuiască ordinul respectiv².

C. COOPERAREA

Angajații IP Florești au manifestat deschidere spre cooperare și comunicare directă pe durata vizitei. Angajații OAP nu au avut careva restricții la accesul în instituție, izolator, cât și la registrele de evidență a persoanelor reținute, la actele normative interne ce reglementează sistarea activității Izolatorului, sau alte ingerințe în activitate. Au fost intervievați 13 angajați ai poliției (ofițeri de urmărire penală, ofițeri de investigații, polițiști ce participă la reținere) pe domeniul de monitorizare.

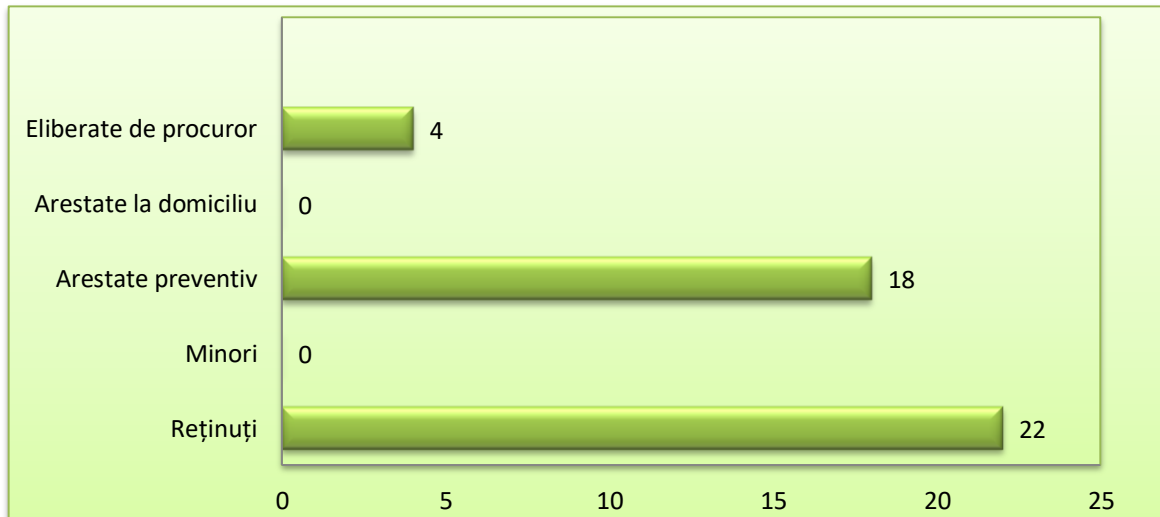
D. REALIZAREA GARANȚIILOR LA REȚINERE

D1. REȚINEREA PERSOANEI DE POLIȚIE:

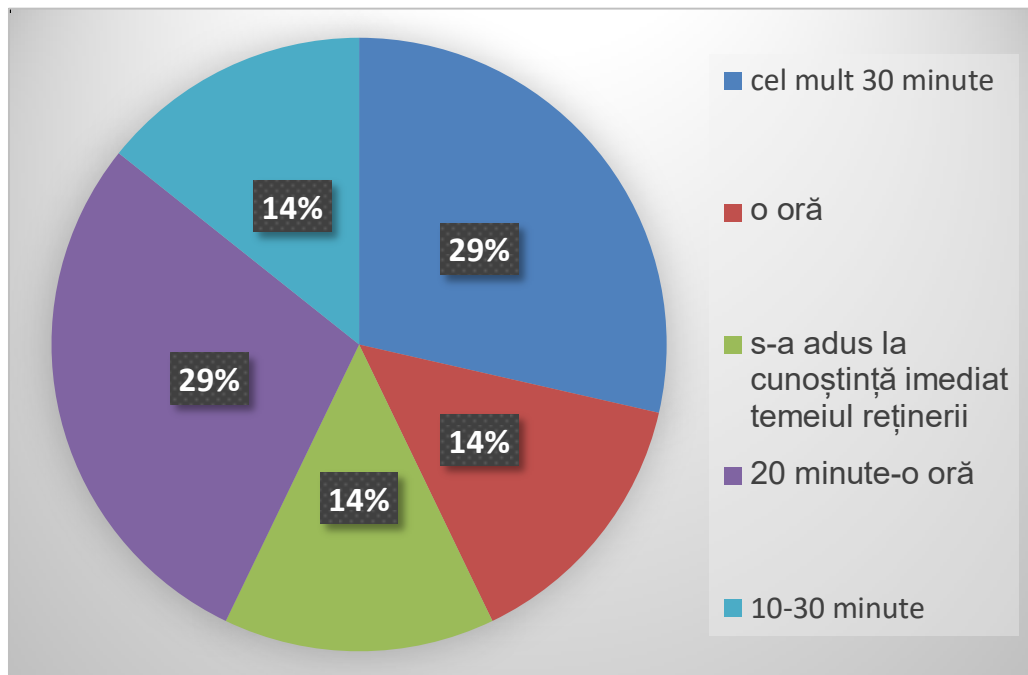
De la începutul anului, au fost reținute 22 persoane. 18 persoane au fost arestate preventiv și 4 persoane au fost repuse în libertate. În perioada ianuarie-iunie 2020, potrivit indicilor de activitate ale organului de urmărire penală al IP Soroca nu a fost reținut nici un minor:

² http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2020/06/RAPORT_Covid-19.pdf

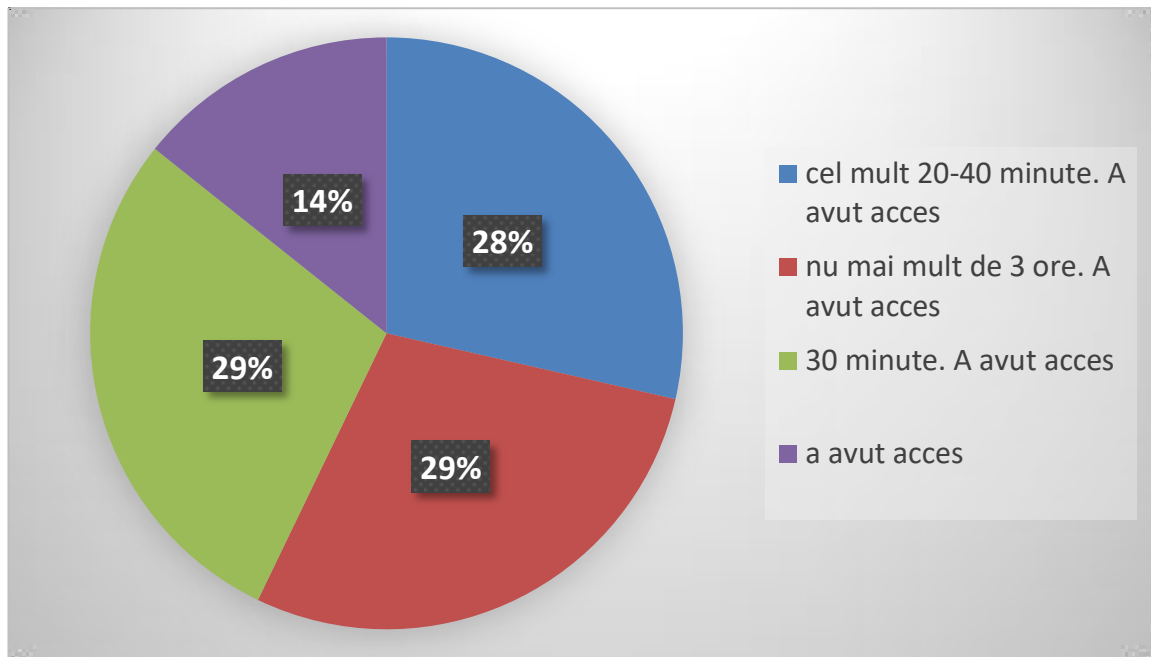
Indicii activității de reținere OUP al IP Florești

Potrivit angajaților poliției, durata maximă de la reținerea de facto până la aducerea la sediul poliției a persoanei reținute nu depășește 1 oră. Unii, au reiterat că durata respectivă este de cca 10-20 min.:

Aceeași angajați ai poliției au susținut că durata de la aducerea persoanei în inspectoratul de poliție până la întocmirea procesului-verbal de reținere este de la 20 min – la 3 ore. Nici unul, nu întocmește actul reținerii la locul faptei. Deși, la sugestii ofițerii de urmărire penală au reiterat necesitatea majorării termenului prevăzut de al.1, art.166 Cod de procedură penală mai mult de 3 ore. Majorarea termenului de 3 ore este necesară în contextul asigurării calității actului de reținere și a proceselor respective, susțin polițiștii:

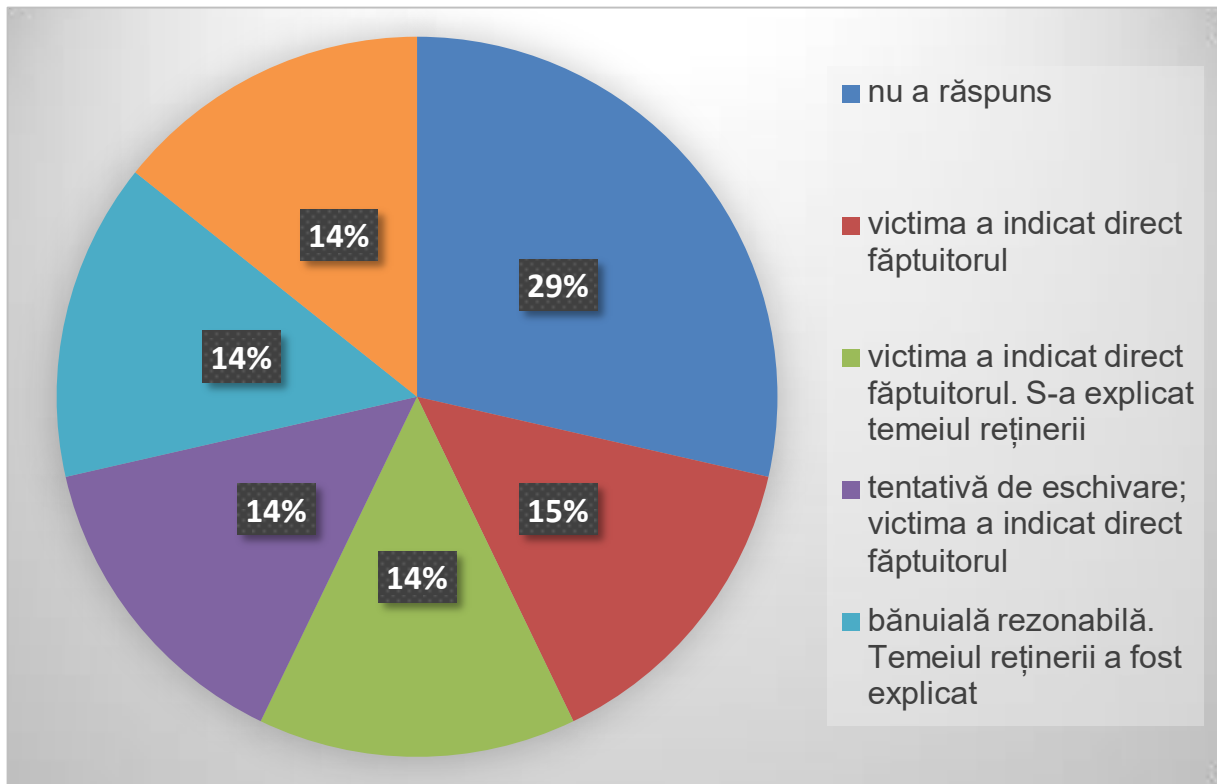

La fel, chestionații au susținut că reținuții au avut acces la apă și baie (deși nu este clar unde).

Reiterăm că accesul la elementele menționate trebuie să fie unul de tip cumulativ, ori, reticența față de telefon nu ar trebui să apară, atâta timp cât acesta este unicul mijlocitor în vederea contactării rudelor, a terțelor persoanei (apărător) cu țintă de a anunța despre faptul reținerii.

Totodată, angajații chestionați au susținut că nu au recurs la aplicarea forței fizice, a mijloacelor speciale sau a armei de foc cu excepția cătușelor la reținere. Unii, au afirmat că nu le-au aplicat niciodată.

În ceea ce ține de motivele reținerii, precum și informarea temeiurilor despre reținere, 29% nu au răspuns, iar restul au susținut următoarele: victima a indicat direct făptuitorul; bănuială rezonabilă sau tentativă de eschivare:

D2. ASIGURAREA DREPTULUI LA INFORMARE ÎN CADRUL REȚINERII:

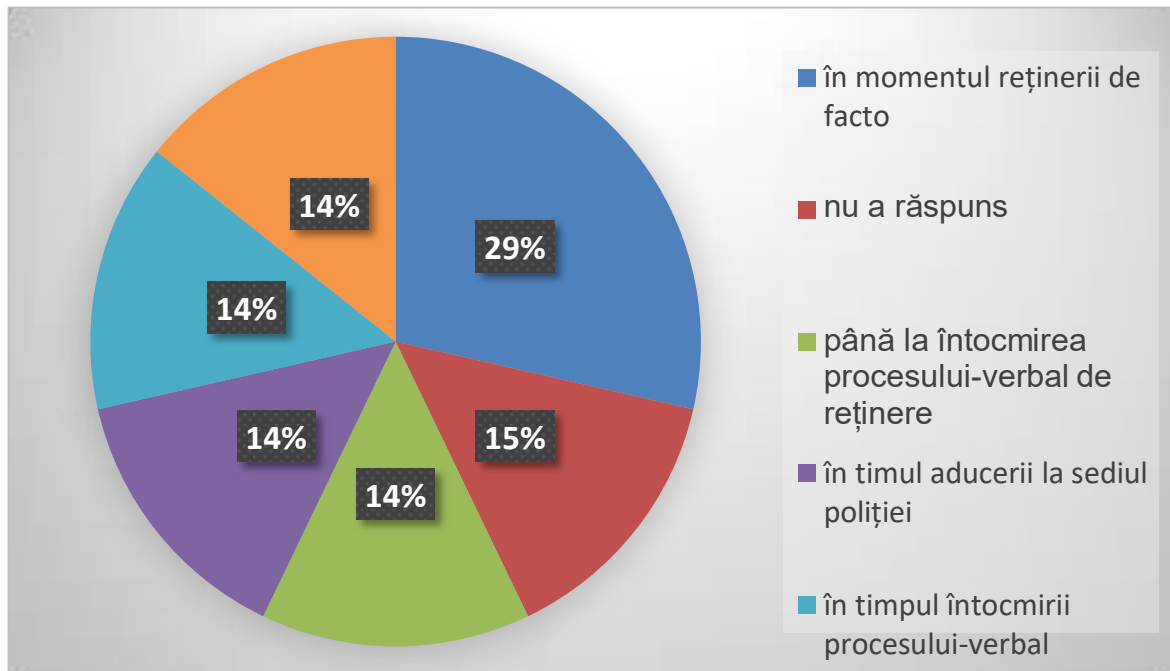
Codul de procedură penală în art. 11 (5), art. 64 (2) (2), art. 66 (2) (2) și art. 167 (1) prevede dreptul persoanei bănuite/învinuite de a primi imediat informații cu privire la drepturile de care dispune, într-o limbă pe care o înțelege.

Prevederi similare se conțin în art. 25 alin (5) pct. (10) din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului (nr.320 din 27.12.2012).

Codul de Procedură Penală conține prevederi generale cu privire la modul în care este informată persoana reținută privind drepturile sale, stabilind că această informație trebuie să cuprindă drepturile de care dispune persoana reținută, în conformitate cu art. 64 CPP, inclusiv dreptul de a tăcea și a nu mărturisi împotriva sa, de a da explicații care se includ în procesul-verbal, de a beneficia de asistența unui apărător și de a face declarații în prezența acestuia.

Organul de urmărire penală îi asigură bănuitului posibilitatea să-și exercite dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele care nu sânt interzise de lege și aduce la cunoștință fără întârzieri persoanei reținute drepturile și obligațiile prevăzute de art. 64 din Codul de procedură penală.

Majoritatea polițiștilor recurg la forma mixtă de informare despre drepturile la reținere, inclusiv contra semnăturii. Iar despre momentul informării despre reținere, unii au zis că se efectuează la reținerea de facto, alții, în timpul întocmirii procesului-verbal sau în timpul aducerii persoanei la poliție:

Sușinem că, indicatorul „în timpul aducerii la sediul poliției” este unul întârziat, ori, persoana reținută este protejată informativ pe întreg parcursul acțiunii de reținere, luată și de facto.

Practic, toți angajații au reiterat că informarea despre temeiul reținerii este realizată de către ofițerul ce o reține și ofițerul de urmărire penală (ambii actori).

În lanț cu cele menționate anterior, logic înțeles – ofițerul de poliție care reține persoana este primul obligat în a o anunța despre drepturile și obligațiile procesuale pe care le are la îndemână persoana reținută. Reiterăm că persoana reținută urmează a fi informată neîntârziat în privința drepturilor procesuale existente la etapa reținerii, fapt care localizează acțiunea la locul reținerii. Acesta fiind și startul traseului până spre sediul poliției, cu titlul unui test al evaluării modului respectării obligațiilor pozitive de autorități.

Majoritatea au susținut că explică fiecare drept în parte reținutului.

Analizând răspunsurile, echipa de analiză a ajuns la concluzia că deși în majoritatea chestionarelor răspunsul este unul de tip afirmativ, un instrument care ar proba acțiunea nu este prezentat de către intervievați, făcând posibilă o realizare superficială a dreptului de fi informat.

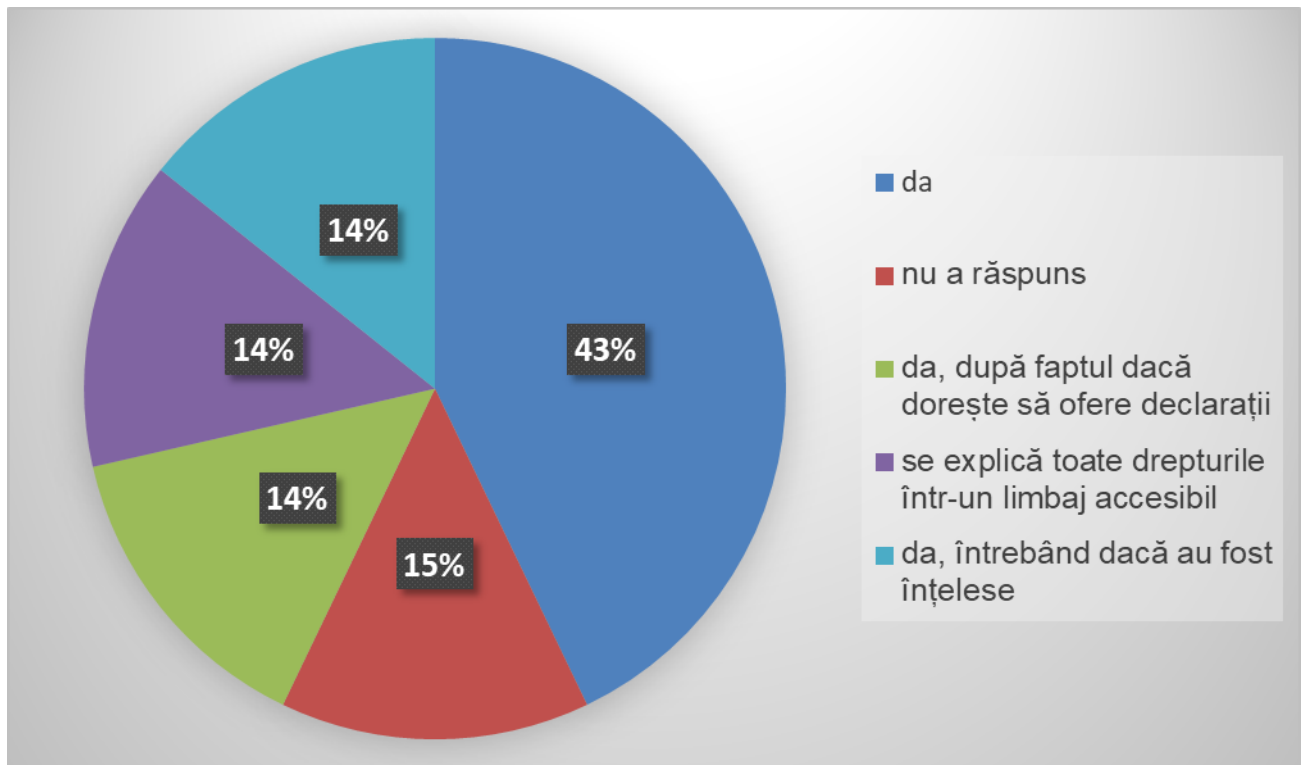
Cât privește existența panourilor, afișelor informative privind drepturile procesuale la reținere, toți angajații au răspuns că acestea există. Totuși, echipa de vizită constată că informații despre drepturile procesuale la reținere sunt amplasate în izolator (celule, camera de audiere, biroul medicului). În celule, scrisorile de drepturi sunt utilizate în calitate de față de masă.

Nici pe holul instituției, nici în alte spații nu sunt informații cu privire la drepturile persoanelor reținute, etc, inclusiv din cauza realizării reparației în incinta IP. IP Florești urmează, cât de curând

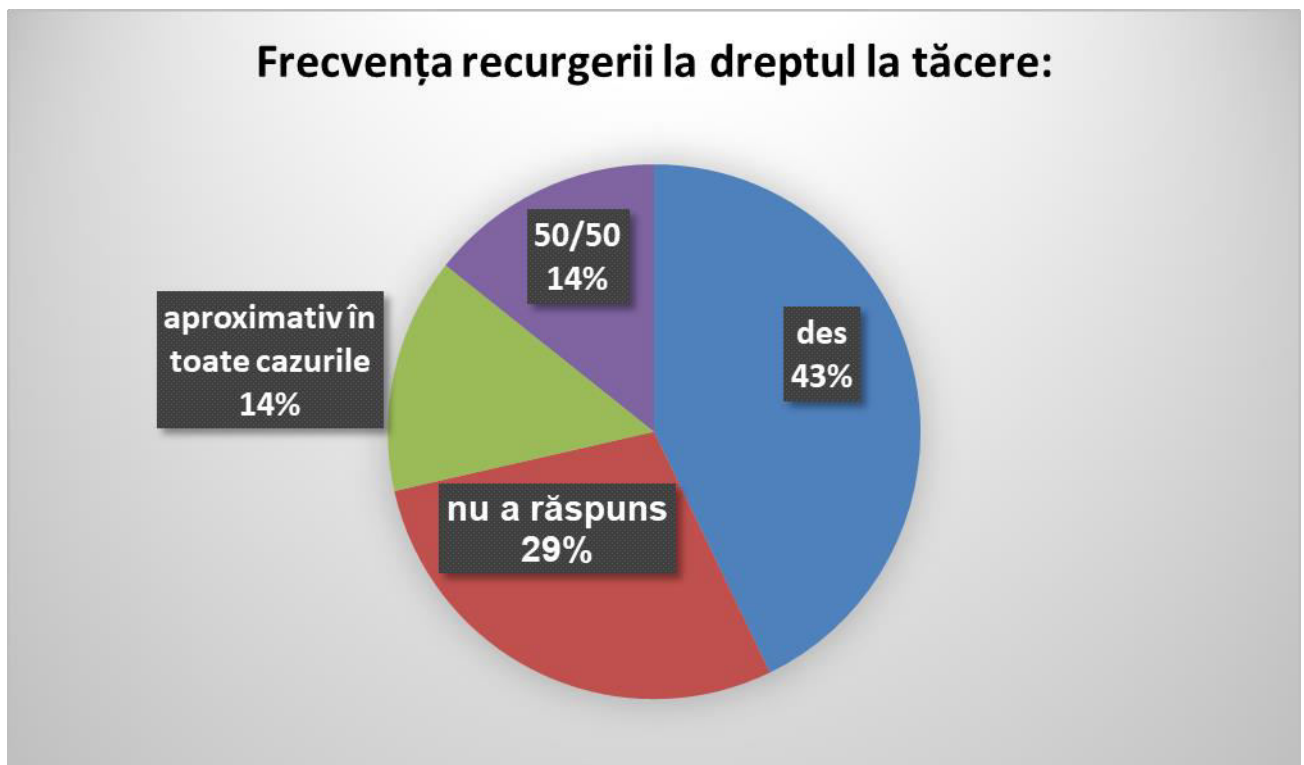
este posibil să amplaseze tipurile de informații necesare în incinta IP. Aceasta nu înseamnă că asemenea informații trebuie să se regăsească doar în izolator, ci la intrarea în IP și în special pe holurile SUP al IP Florești și secției ofițerilor de investigații, etc.

Majoritatea polițiștilor au afirmat că recurg la explicarea dreptului de a păstra tăcerea, asigurându-se prin faptul înmânării fișei de drepturi, sau copiei procesului-verbal, fie după ce persoana a fost informată despre drepturile acesteia (inclusiv întrebând dacă au fost înțelese):

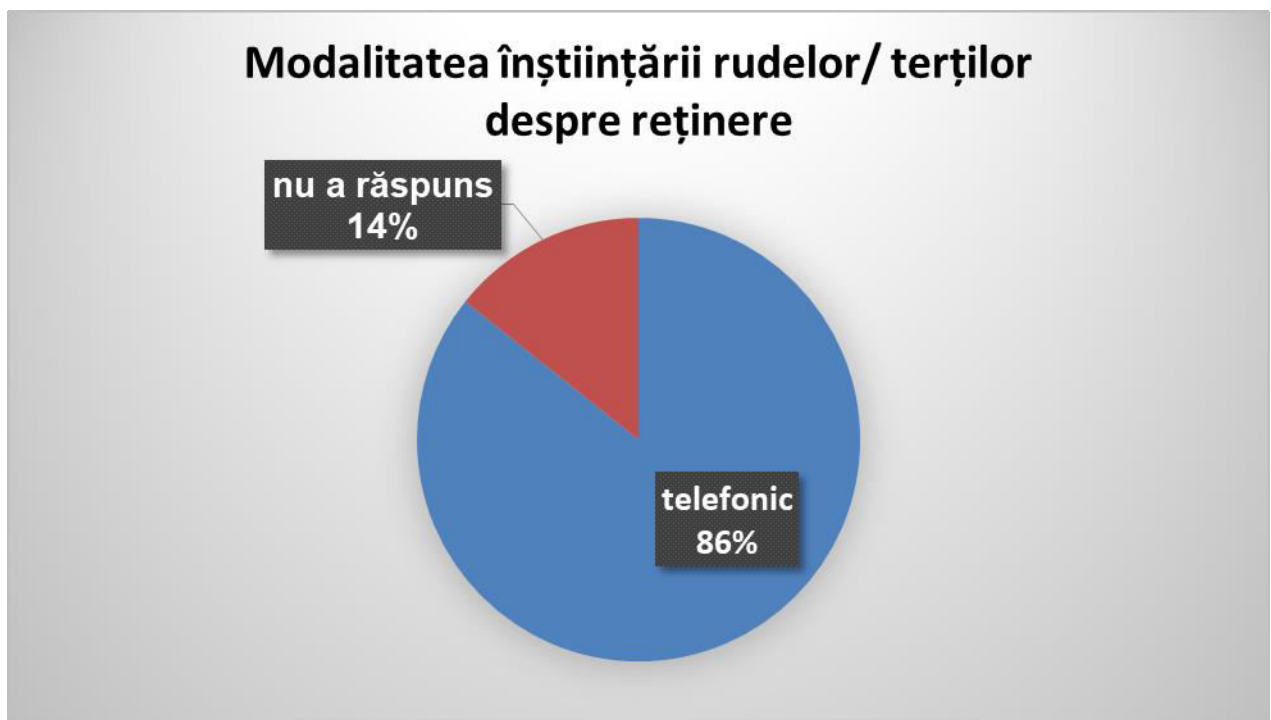
57% din angajații chestionați au susținut că reținuți recurg la dreptul de a păstra tăcerea:

La întrebarea cum are loc înregistrarea faptului că persoana reținută a fost informată în privința drepturilor procesuale aflate la îndemână și că acestea au fost însușite, angajații au răspuns că acest fapt se fixează în procesul-verbal prin semnătură.

D3. ASIGURAREA DREPTULUI LA INFORMAREA RUDELOR DESPRE REȚINERE:

Potrivit chestionaților, rudele/ apropiații sunt informați telefonic cu privire la reținere conform art.173 (alin.1)³ din Codul de procedură penală al R. Moldova:

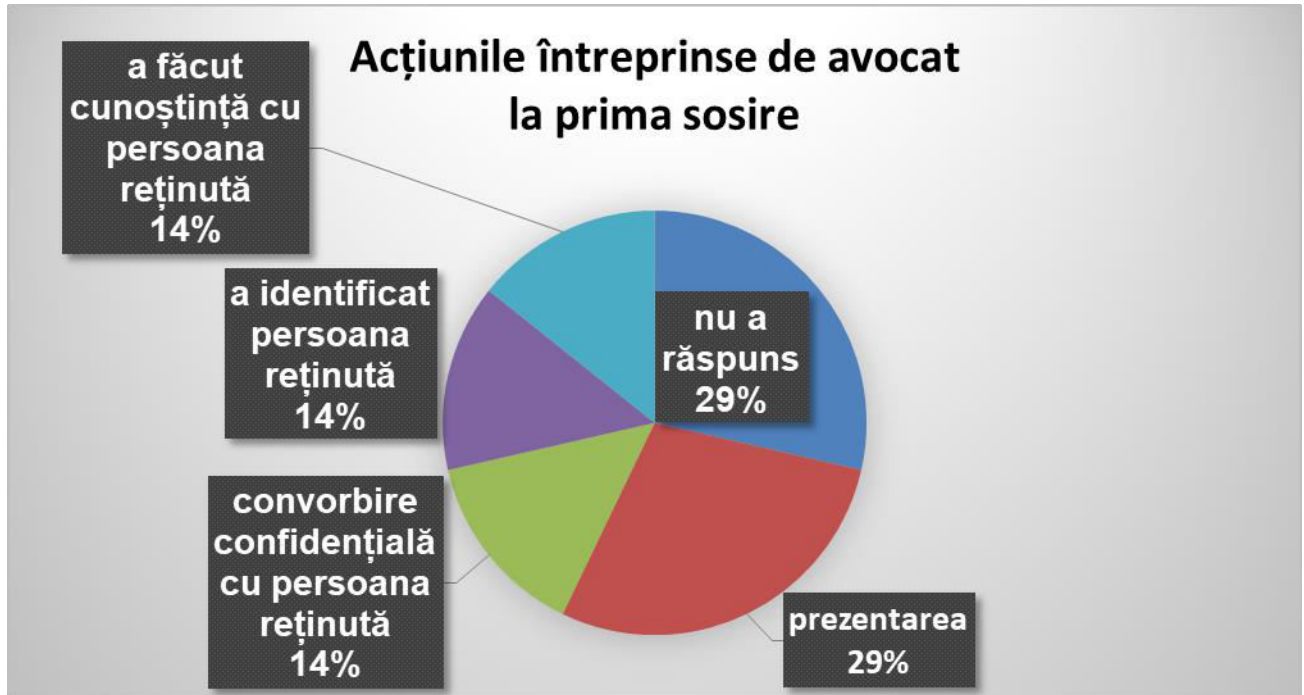
Practic, toți angajații au susținut că nu au existat temeieri care au făcut posibilă amânarea înștiințării rudelor, decât în cazul refuzului de către persoana reținută.

D4. ASIGURAREA DREPTULUI LA AVOCAT:

Potrivit art. 167 din Codul de procedură penală organul de urmărire penală, în timp de o oră după reținerea persoanei, solicită oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau unor alte persoane împuternicite de acesta desemnarea unui avocat de serviciu pentru acordarea asistenței juridice de urgență. Solicitarea de a desemna un avocat de serviciu este prezentată în scris, inclusiv prin fax, sau la telefon. Toți angajații au confirmat că explică reținuților despre realizarea dreptului la asistență juridică. La fel, aceștia au susținut că avocații CNAJGS se prezintă la solicitare în decurs de la 10 min – până la 30 min.

³ Art.173 (1) din CPP prevede că persoana care a întocmit procesul – verbal de reținere, imediat, dar nu mai târziu de 6 ore, este obligat să dea posibilitatea persoanei reținute să anunțe una din rudele apropiate sau o altă persoană, la propunerea reținutului, despre locul unde acesta este deținut sau o anunță singură.

Primele acțiuni întreprinse de avocați la prima sosire, potrivit chestionaților este că acesta se prezintă, face cunoștință cu clientul, identifică persoana reținută sau discută confidențial cu acesta:

O cameră de audiere/ întâlniri există doar în incinta izolatorului. În izolator este plasată doar persoana reținută. De altfel, de până la înaintarea bănuielii, avocații nu au un loc special pentru discuții confidențiale cu persoanele reținute în incinta IP Florești, decât doar în cabinetele ofițerilor, ceea ce practic este imposibil.

Echipa de vizită a fost martoră la o asemenea speță. În timpul vizitei, la etajul II al SUP IP se afla o persoană în etate pe scaun. Acesta nu avea nici o calitate, dar nu putea să părăsească sediul, pentru că atât el, cât și ofițerul de urmărire penală așteptau avocatul. Avocatul s-a prezentat peste cca 40 min. În această perioadă persoana în etate nu s-a mișcat de pe scaun și nici nu i-au fost propuse acces la facilități. Avocatul nu a recurs la discuții confidențiale cu persoana reținută. Din contra, s-a prezentat în cabinetul ofițerului de urmărire penală și după primirea procesului-verbal a plecat (peste cca 7 min). Persoana în etate a rămas de una singură cu ofițerul în cabinetul său. Aceasta nu a fost reținută, fapt pentru care avocatul a plecat. Această speță de facto, arată atitudinea neprofesionistă și pasivă a avocatului ce acordă asistență juridică gratuită de stat.

În alte discuții, ofițerii de urmărire penală au menționat că avocații refuză să se prezinte la rețineri nocturne, fapt ce împiedică desfășurarea urmăririi penale.

Majoritatea chestionaților au indicat că atât reținuții, cât și avocații nu obiectează asupra reținerii.

D5. ASIGURAREA DREPTULUI LA INTERPRETARE ȘI TRADUCERE:

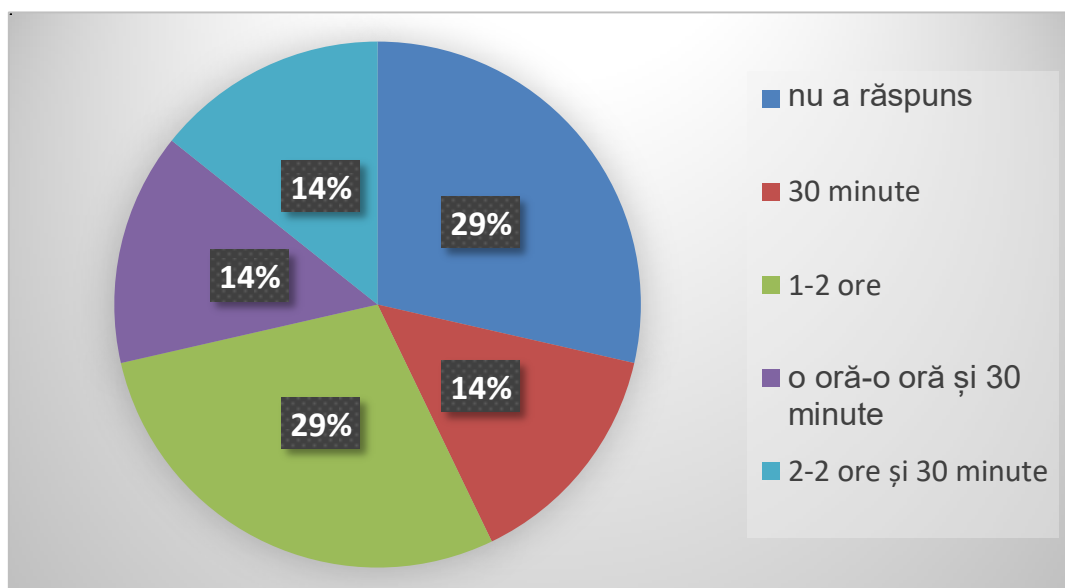
IP Florești, nu are linie bugetară pentru traduceri și interpretări. Respectiv, în cazul reținerii unor persoane care nu posedă limba de stat, ofițerii recurg la improvizări pentru a asigura respectarea garanției fundamentale. Merită să menționăm că majoritatea chestionaților au susținut că lipsa traducătorilor și interpreților este o problemă majoră (*...traducători de rusă avem, de alte limbi traducători nu avem, nu este prevăzut, în cazul persoanelor cu deficiențe de auz, ne adresăm la școală specială de la Soroca, dar nu am avut așa cazuri, etc*).

Majoritatea au afirmat că au înțeles limba de dialog prin conversație, dialog sau este întrebată, după care au apelat la serviciile unui traducător. În calitate de persoană ce participă ca interpret, chestionații au relatat că în afară de interpreții autorizați sunt și angajați ai IP ce activează în calitate de interpret. Angajații poliției au susținut că interpretul s-a prezentat în termen de cca 30 min. Iar, calitatea actului traducerii a fost una bună. La fel, aceștia au declarat că traducătorii au tradus conținutul procesului-verbal al reținerii, ordonanța de reținere, drepturile și obligațiile și au participat la prima audiere, cu excepția „la care nu era necesară prezența acestuia”.

Reafirmăm că nu se acceptă indicatorul „la care nu era necesară prezența acestuia”. Ipostaza subiectivă nu-și are loc în etapele premergătoare sancționării persoanei, construcția apărării, demonstrarea nevinovăției, diminuarea răspunderii sunt realizabile îndatorat unei conclucrări dintre individ și autoritate. Interpretul trebuie să participe la toate acțiunile, pentru ai putea fi asigurate drepturile persoanei reținute și nu selectiv.

D6. DURATA PRIVĂRII DE LIBERTATE

Potrivit chestionaților, durata reținerii persoanei este de la 30 min la 2 ore:

În schimb detenția provizorie durează de la 72 ore la 2 zile potrivit chestionaților. Tot ei, reafirmă că izolatorul dispune de toate facilitățile necesare.

D7. ASIGURAREA DREPTURILOR LA REȚINERE MINORILOR:

IP Florești nu dispune de birouri speciale pentru audierea martorilor și reținuților minori. La fel, nu există unitate de psiholog, or psihologul instituției nu poate fi implicat în audierea minorilor. În cazurile de reținere a minorilor, ofițerii solicită asistența specialiștilor din cadrul Direcției protecția socială și a familiei din cadrul APL Bălți sau la alte servicii. Angajații SUP au afirmat că minorii sunt reținuți foarte rar, inclusiv din cauza termenului de 24 ore pentru documentare, care este unul extrem de mic. Respectiv, minorii sunt reținuți doar în faptele cu aplicarea violenței (*ne străduim să excludem reținerea minorilor, în 24 ore nu reușim*).

D8. ASIGURAREA DREPTURILOR LA REȚINERE A MINORITĂȚILOR:

Potrivit ofițerilor de urmărire penală nu au fost cazuri de reținere a străinilor.

D9. ASIGURAREA DREPTULUI LA EXAMINARE MEDICALĂ LA REȚINERE:

Examinarea reținuților/deținuților se efectuează de către felcerul instituției, acesta fiind angajat prin cumul pe 0.5 unitate. Toate persoanele care urmează a fi plasate în izolator sunt examinate medical, au susținut reprezentanții IP. La momentul vizitei felcerul nu era la locul de muncă. Acces la registrele medicale nu a fost posibil. Însă, reprezentanții IP au reafirmat că în cazul îmbolnăvirii vreunei persoane deținute în izolator, poate fi solicitat serviciul de urgență 112.

Menționăm că potrivit normelor Comitetului European pentru prevenirea torturii, examinarea medicală a deținuților plasați în custodia poliției reprezintă una din cele trei garanții fundamentale împotriva relelor tratamente. Medicul trebuie să consulte și să examineze fiecare deținut cât de repede posibil după admiterea acestuia în instituție și după aceasta să-l examineze, în caz de necesitate, cu scopul de a descoperi boli fizice sau psihice și a lua toate măsurile necesare; a separa deținuții bănuți de existența unor boli infecțioase sau contagioase; a depista defectele fizice sau psihice care ar putea dăuna procesului de reabilitare și a determina capacitatea fizică de lucru a fiecărui deținut (*SMR, Regula 24*).

Potrivit angajaților chestionați, locul examinării medicale este într-o cameră special amenajată, sau la locul detenției fie în cabinetul organului de urmărire penală. Iar, la lista persoanelor prezente la examinarea medicală, opiniile au fost împărțite astfel: (a) persoana supusă examinării medicale și ofițerul de serviciu, (b) lucrătorul medical, deținutul și un ofițer de poliție și (c) medicul și persoana reținută.

Menționăm că la etapa examinării stării medicale nu pot fi admiși ca prezenți angajații poliției. Or, încuviințarea unei asemenea practici duce atingere la integritatea persoanei reținute. Includerea serviciului de pază ar trebui justificată doar în cazurile de prezență a suspiciunii de agresivitate, dar și în acest context, cu respectarea principiului proporționalității. Examinarea medicală se efectuează în condiții de intimitate: bănuț – medic/asistent medical. Intervenția oricărei alte persoane atentează la viața privată a persoanei puse în exercițiu.

E. ESCORTAREA ȘI TRANSPORTAREA REȚINUȚILOR:

IP Florești realizează transportarea persoanelor reținute/deținute cu unitatea specială de model Volkswagen T-4 din 2002. Automobilul respectiv este reutilat și permite transportarea cca 6 persoane concomitent.

Angajații IP Florești au reamintit despre dificultatea etapării reținuților către izolatorul de urmărire penală al Penitenciarului nr.17 Rezina cel puțin din două motive: (a) distanța tur-retur de peste 150 km pe un traseu avariât (Florești-Rezina) implică eforturi și cheltuieli enorme și (b) izolatorul de urmărire penală este arondat pentru zona centru, pe când Florești intră în regiunea nord. Una din soluțiile optime ar fi arondarea itinerariului spre izolatorul de urmărire penală din Bălți, aflat la o distanță de 70 km tur-retur.

De la începutul anului au avut loc 128 escortări de persoane.

F. CONDIȚIILE MATERIALE DE DETENȚIE

Izolatorul dispune de 7(șapte) celule dintre care 5(cinci) sunt funcționale, 2(două) celule sunt folosite ca depozit. Totodată în incinta IDP se află biroul de anchetă, baia și cantina.

Aspecte pozitive de la ultima vizită se manifestă prin tencuirea pereților holului și vopsirea cu var a pereților din celule, inclusiv montarea unor uși la cabinetul medicului.

Celulele funcționale sunt destinate pentru deținerea a câte 2 persoane concomitent, acestea fiind dotate cu o masă, două scaune improvizate și 2 paturi metalice fixate de podea. Pe paturi sunt așternute saltele și pături cu un grad avansat de **uzură**.

Foto_OAP_celule_IDP Florești_23.07.2020

În toate cele 5 celule funcționale lipsește **grupul sanitar și accesul la apa potabilă**, din cauza lipsei condițiilor tehnice (*imposibilitatea canalizării subterane a IDP, care este subdimisionată și nu poate prelua fluxul de evacuare a apei fluviale și menajere*).

Potrivit persoanei responsabile de IDP, persoanele deținute sunt nevoite să-și satisfacă necesitățile fiziologice în vase (**căldări de plastic**). Vasele respective se află pe parcursul nopții în celule, iar pe parcursul zilei, deținuții le deșartă în WC-ul comun, amplasat în curtea de plimbare (care, la fel nu asigură vreo intimitate). Apa potabilă le este oferită deținuților de către angajații IDP, la solicitare.

Foto_OAP_căldări plastic_wc-comun_23.07.2020

Reafirmăm că, CPT-ul subliniază că nu agreează practica utilizată în anumite țări prin care deținuții își satisfac necesitățile fiziologice în gălețile din celulele lor (care sunt apoi golite la ore fixe). Fie toaletele trebuie instalate în incinta celulelor (preferabil într-o anexă sanitară), fie trebuie să existe modalități care ar permite deținuților, care vor să meargă la toaletă, să fie eliberați din celulă fără întârziere, în orice moment al zilei (inclusiv noaptea). Deținuții trebuie asigurați cu apă potabilă curată oricând au nevoie. EPR, Regula 22.

Avocatul Poporului (Ombudsmanul) consideră condițiile drept DEGRADANTE și reiterează că prevederile art. 12 din Ansamblul de Reguli Minime pentru Tratatamentul Deținuților prevăd că „...instalațiile sanitare trebuie să permită deținutului să-și satisfacă nevoile naturale în momentul dorit, într-un mod curat și decent”.

Ferestrele celulelor sunt de dimensiuni mici acoperite cu gratii metalice, practic fiind imposibilă pătrunderea luminii naturale în celule și aerisirea adecvată a încăperii. Lumina artificială de asemenea este de o densitate foarte mică ce nu permite persoanei deținute să citească fără a-și afecta vederea. Conexiunile electrice în unele celule sunt avariate și periculoase pentru siguranța persoanelor deținute.

Foto_OAP_celulă_23.07.2020

Avocatul Poporului (Ombudsmanul) reamintește că potrivit art. 11 din Ansamblul de Reguli Minime pentru Tratatamentul Deținuților, ferestrele încăperilor unde se dețin persoane private de libertate, trebuie să fie suficient de mari, pentru ca deținuții să poată citi sau munci la lumina naturală. Amplasarea acestor ferestre trebuie să permită pătrunderea de aer proaspăt și asta chiar dacă este sau nu ventilație artificială. Totodată, lumina artificială trebuie să fie suficientă pentru a permite deținutului să citească sau să muncească fără să-și prejudicieze vederea.

Biroul pentru audieri este dotat cu o masă și două scaune. Potrivit angajaților IP, acțiunile de audiere a persoanelor reținute precum și întrevederile cu avocații se efectuează în biroul respectiv cât și în birourile anchetatorilor. Vreun registrul în acest sens nu este disponibil. Deși, au susținut că în acest birou au loc audieri, la deschiderea ușii au fost observate plase de păiangen și praf, fapt ce arată că acest birou nu a fost solicitat de mult timp.

Baia comună. În cadrul vizitei membrii OAP au monitorizat condițiile sanitaro-egienice a băii. Din discuțiile cu persoanele responsabile de IDP, am fost informați că deținuții au posibilitatea de a face baie la necesitate. Baia din Izolator a fost renovată în 2018, dispune de un duș și se afla într-o stare igienică nesatisfăcătoare. Accesul la duș poate fi asigurat doar pentru o persoană, având în vedere existența doar a unei singure pare de duș, care era ruptă din furtun:

Potrivit art.215 din Codul de executare al R.Moldova, condițiile de deținere a căruia, în virtutea regimului sau a sancțiunii disciplinare aplicate, limitează aflarea lui la aer liber, i se acordă o plimbare zilnică cu o durată de cel puțin o oră. Astfel, Izolatorul dispune de o curte special amenajată pentru plimbările zilnice a deținuților. **Curtea de plimbare este acoperită cu foi de ardezie. Prin intermediul curții de plimbare se asigură accesul în incinta Izolatorului. În curte nu există vreo bancă sau scaun. Reținuții, totuși se plimbă în curtea de acces spre izolator și nu în curtea de plimbare. Acest fapt se confirmă prin lipsa curățeniei în curte.**

Totodată, în curtea de plimbare este amplasat un WC de tip „turcesc” nedelimitat prin uși, astfel încât nefiind asigurat respectarea dreptului la intimitate.

Foto_OAP_curte de plimbare_23.07.2020

Alimentarea deținuților se efectuează potrivit Hotărîrii Guvernului nr.609 din 29.05.2006 privind normele minime de alimentare zilnică și obiecte de toaletă și menaj ale deținuților. Șeful IP a comunicat că deservirea alimentară este asigurată de un agent economic din orașul Florești în regim de catering. Alimentația preveniților ar fi asigurată de trei ori per zi.

În cadrul IDP nu a fost observat vreun spațiu amenajat pentru repartizarea hranei, păstrarea produselor alimentare (depozite/ frigidere) și/sau vesele, inclusiv de spălare a acestora. Totodată în cadrul vizitei efectuate la IP Florești au fost verificate și registrele din cadrul IDP, după cum urmează:

- Registrul de primire-predare a serviciului în IDP a IP Florești,
- Registrul de evidență a persoanelor plasate în IDP a IP Florești,
- Registrul de evidență a scoaterii din celule a persoanelor reținute și arestate în IDP a IP Florești,
- Registrul de evidență a persoanelor reținute și arestate în IDP a IP Florești.

G. CONSTATĂRI:

- A. Sistarea activității izolatorului de detenție provizorie al IP Florești urmează a fi realizată **imediat** din cauza supunerii la tratamente degradante a persoanelor reținute și necorespunderii acestuia cu condițiile minime de detenție; este binevenită în contextul necorespunderii acestuia cu condițiile minime de detenție;
- B. Nici o persoană suspectă de COVID19 nu poate fi plasată apriori în cadrul acestui izolator, având în vedere lipsa elementelor elementare de protecție împotriva maladiilor respiratorii;
- C. IP Florești urmează să escorteze persoanele reținute la IP Soroca (odată cu deschiderea izolatorului de tip nou), fie în alt izolator din apropiere;

- D. IP Florești trebuie să aibă în vedere că lipsa unei camere de reținere temporară pentru reținuți și/sau audiere creează impedimente în activitatea organului de urmărire penală (în cazul în care activitatea izolatorului va fi sistată);
- E. Lipsa unei camere speciale pentru audierea martorilor minori și/sau reținuților minori creează impedimente în asigurarea drepturilor fundamentale ale categoriei respective;
- F. Lipsa unității de psiholog, pedagog creează impedimente în asigurarea drepturilor la reținere pentru minori. Trebuie să existe o procedură clară cu privire la cooperarea cu actorii respectivi din cadrul APL/ sau alte organizații;
- G. Lipsa unui buget pentru traducătorii de limbi străine ar putea crea dificultăți în exercitarea dreptului la interpretare și traducere în cazul reținerii unor persoane străine/ solicitante de azil;
- H. Activitatea de muncă a feldcerului urmează a fi coordonată astfel încât orice persoană adusă în IP să fie supusă examinării medicale la intrare și ieșire, indiferent dacă aceasta va fi plasată în izolator;
- I. Angajații poliției nu cunosc procedura examinării medicale a reținutului, ceea ce creează impresia că acest exercițiu medical nu se respectă;
- J. Examinarea medicală a reținuților nu are loc în condiții de intimitate;
- K. De jure, termenul procedural de 3 ore pentru prezentarea temeiurilor de reținere se respectă, deși unii ofițeri susțin că acest termen este unul insuficient și poate dăuna calității actului de reținere, precum și descoperiri faptei, etc.
- L. Audierea reținuților are loc în cabinetele ofițerilor de urmărire penală. Unii angajați riscă cu siguranța individuală la audierea reținuților periculoși. Măsuri de protecție nu sunt;
- M. Confidențialitatea întrevederii cu avocatul nu este asigurată;
- N. Nici avocații și nici reținuți nu contestă reținerea și procesul reținerii;
- O. Lipsa vreunui registrul al întrevederilor cu avocații/ alte persoane nu oferă posibilitatea de a afla dacă dreptul la întrevederi confidențiale înainte de audiere se respectă, precum și ora prezentării avocatului, etc;
- P. Majoritatea reținuților nu uzează de dreptul de a păstra tăcerea;
- Q. Reținerea persoanelor în inspectorat nu depășește termenul de 3 ore.

Urmare, a constatărilor în perioada vizitei, conducându-ne de prevederile art.24 a Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul):

PROPUNEM:

- 1) A lua act de constatările și concluziile Raportului de vizită la IP Florești din 23 iulie 2020;
- 2) A plasa raportul pe site pentru informare și remiterea acestuia către IGP și IP Florești;
- 3) A include constatările respective în Raportul tematic al Avocatului Poporului, privind situația persoanelor reținute și aflate în custodia poliției.

Executor:

Iurie DUBENCO,

Consultant superior, Direcția prevenirea torturii OAP

/ semnat /

Coordonat:

Alexandru ZUBCO,

șef Direcție, Direcția prevenirea torturii OAP

/ semnat /